

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascési proficere cupientium utilitatem ac
subsídium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 1. De religioso Statu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

ait, aliena plangentes sæpe plùs nobis ipsis subvertuntur
 quia apud DEUM perfectè diluit propria, qui pro
 plangit aliena. 3. *DEI cultus neglectus*: ob qua
 causam B. Jacoponus assiduò lacrymabatur, eo quod
 amor non amaretur. 4. *Passio Christi*: de qua
 sic D. Cyprianus loquitur: Vide, quomodo his, qui
 Christi commemorant passionem, inter sacra officia
 quasi per quosdam canales de interioribus fontibus
 grediantur torrentes; Anima hìc se fletibus abluunt,
 lacrymis se baptizat. Quàm verò utilis, DEO
 grata sit hæc lachrymarum effusio, testatur in primis
 Augustinus, dicens: Magis meretur, vel unam solam
 lacrymam emittens ob memoriam Passionis Christi,
 quàm si usque ad Terram Promissionis peregrina
 retur. Deinde confirmat ad ipsum Ludolphus in
 Saxonia his verbis: Si quis dolores Christi re
 vendo lacrymas ex' compassione effuderit, tantum
 ponderis ac momenti apud DEUM erunt, ac si Mar
 tyr inter supplicia eas profunderet. 5. *Dilatio celestis*
gloria: sic S. David gemebat, dicens: Heu mihi
 quia incolatus meus prolongatus est! Et S. Asceta
 perpetuò flebat ob desiderium cælestis Patriæ.

C A P U T III.
 DE ADIUMENTIS IMPEDIMENTA
 REMOVENTIBUS.

§. I.

De Religioso Statu.

I. Est status ad Christianam perfectionem
 per vota Castitatis, Paupertatis, & Obedientiæ ren
 dens; de quo septem specialiter ab Asceta sunt notanda.

II. Pri-

II. Primum est, ut bene cognoscat, quænam requirantur ad Statum Religiosum, nimirum sequentia tria. 1. *Tria vota* Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ; per hæc enim homo perfectè DEO dedicatur, & abdicatur propria voluntate & libertate. 2. *Regula particularis*, sive Institutum; quæ quidem non per se requiritur, (cùm ad essentiam non alia pertineat regula, quàm quæ in divinis præceptis, ipsisque votis continetur,) sed per accidens, quia Ecclesia non consuevit Statum Religiosum approbare, nisi cum tali particulari regula. 3. *Approbatio Ecclesiæ, & votorum admissio*: quia enim grave periculum immineret Ecclesiæ, si cui-libet licentia fieret novam Religionem excogitandi, ideo meritò à Concilio Lateranensi & Lugdunensi statutum est, ut nullus deinceps Ordo sine approbatione Ecclesiæ institueretur.

III. Secundum est, ut bene cognoscat varios modos, quibus DEUS, vocare solet ad Religiosum Statum, quos quidem S. Bernardus & Cassianus assignaverunt. Tres sunt vocationum ordines & modi. Primus ex DEO est, secundus per hominem, tertius ex necessitate. Ex DEO quidem est, quoties inspiratio quædam immissa in cor nostrum, nonnunquam etiam dormientes nos ad desiderium vitæ æternæ ac salutis excuscat, DEUM sequi, & ejus inhærere præceptis compunctione saluberrima cohortatur. Quo modo B. Antonium avitum esse cognovimus. Secundus vocationis modus est, cùm vel exemplis quorundam Sanctorum, vel monitis castigati, ad desiderium salutis accingimur, (quo modo duo Aulici ex vita S. Antonij lecta vocati sunt.) Tertius verò vocationis modus est, qui ex necessitate descendit, cùm ingruentibus repen tẽ

pentè tentationibus, quæ vel mortis pericula contumnantur, vel amissione percipiunt, vel carorum moribus compungunt, ad Dominum, quem sequi in rebus prosperitate contempsimus, saltem inviti properari compellimur. De quo ultimo genere sic loquitur Cassianus: Abbatî Moysi nil defuit ad perfectæ beatitudinis meritum, quod metu mortis, quæ ei propter homicidij crimen intentabatur, impulsus ad monasterium decurrit; quia ita necessitatem conversionis accipiens, ut eam in voluntatem prompta animi virtute consentens, ad perfectionis fastigia summa perveniret. Paulo nihil obfuit, quod repenti cæcatus ad viam salutis velut invitatus videtur attractus, qui postea Dominum tanto animi fervore sectatus, initium necessitatis, voluntariâ devotione consummans, gloriosam vitam virtutibus vitam incomparabili fine conclusit.

III. Tertium est, ut solidum sciat modum inquirendi vocationem, qui quidem in sequentibus regulis consistit. 1. Non est expectanda aut expectanda velatio, aut miracula, aliâve signa extra naturæ ordinem, quia, cum DEUS lumen mentis inseruerit, hoc fidem tantum sufficere poterit ad vocationem inquirendam. 2. Ut non minus ad eam, quæ haberi potest maxima, æqualitate componatur, solumque DEI beneplacitum in hoc negotio queratur. 3. Ut, quoniam secretum consilium, conscientiamque per confessionem purgatam, meditationem ac Sacramentorum frequentationi diligentius insistant. 4. Ut, quoniam duo sunt vocationum à DEO perveniendum genera, alterum, quo voluntas vitæ religiosæ desiderio accenditur: alterum, quo ratio illuminata vanitatem ac periculum vitæ secularis ex una parte

ex altera verò securitatem ac felicitatem vitæ religiosæ agnoscit, diligenter inquiratur, quo horum dorum generum quisque vocatus sit; & si quidem priori genere se quis vocatum sentiat, etsi non simpliciter necessarium sit, ut ulteriori inquisitio instituat, tamen majoris securitatis gratiâ, etiam Rationis consulatio jungatur, & ab initio quidem finis, propter quem creati sumus, ob oculos ponatur: deinde verò varij status, de quibus consultandum est, ob oculos ponantur, & quid in singulis commodi, incommodi ve reperiatur, tum ex illorum, tum ex nostra natura judicetur. Tum quid in morte aut iudicio extremo elegisse malleamus, aut, quid alteri cuiquam æquè nobis cognito ac amato, ac nos ipsi chari aut cogniti sumus, suaderemus in hoc negotio, perpendatur. Tandem tota hæc electio DEO commendetur, & cum viro aliquo prudente communicetur, ejusque super ea consilium requiratur.

IV. Quartum est, ut solidum etiam sciat modum exequendi vocationem, qui quidem in quatuor potissimum industrijs consistit. 1. Ut magni æstimetur beneficium vocationis ad religiosum statum, quem in finem memorabilis ista S. Bernardi sententia proderit: Magna est super nos, magna valde misericordia DEI nostri, quos tam ineffabili Spiritûs tui virtute, tam inæstimabili dono gratiæ suæ eripuit à vana nostra conversatione hujus sæculi, in quo eramus aliquando sine DEO, aut certè, quod execrabilius est, contra DEUM, non ignorantiam habentes, sed contemptum. Cujus vitæ, aut potiùs mortis (anima enim, quæ peccaverat, ipsa moriebatur,) utinam frequenter in oculis cordis nostri tetra versaretur imago, quanta videlicet cæcitas, quanta perversitas illa fuerit, ut sedula meditatione

tatione pensantes misericordiae pondus, etsi non tam perfecte, sicut est, aliquatenus tamen aestimare possumus liberatricis misericordiae quantitatem. Jam vero si quis ex nobis diligenter considerare non negligat, non modò unde erutus, sed ubi sit constitutus: non solum quid evaserit, sed & quid acceperit: non tantùm unde revocatus sit, sed etiam, quò vocatus sit, inveniatur sine dubio cumulum hujus misericordiae omnino mensuræ prioris excedere quantitatem. In eodem finem non parùm proderit ponderasse, quò S. Basilius monet, scilicet eum, qui sæculo numerum remisit, hoc imprimis cogitare debere, se jam humanæ naturæ fines processisse, seque ipsam instituto tradidisse, quod sit quàm maximè à corpore se junctum, ac propterea Angelorum conversationem imitandam suscepisse: siquidem hoc Angelicæ naturæ proprium est, liberum esse à vinculis terrenis, nec omnino distrahi ad ullam aliam pulchritudinem contemplandam, sed oculos in DEI vultum assidue defixos habere. Unde meritò etiam P. Hieronymus Platus discrimen hoc esse ait inter sæcularem, qui affectu se relinquat omnia, & Religiosum, qui affectu & operibus omnia relinquat, quòd ille quasi adverso flumine migret, & ideo difficiliùs, tardiùsque progrediatur, graviùs fatigetur, & faciliùs relabatur; quoniam vixit est, qui in ea perpetua contentione ac lucta adversus tot difficultates & impedimenta durare possit. In vero quasi propitijs ventis feratur, utpote quem nihil impedit aut retardat, omnia juvant & impellant, locustatus, socij, occupationes & studia, quibus tenentur denique quidquid videt, vel audit. 2. Ut bona contentione amplectatur Statum Religiosum, nam, ut S. Augu-

Augustinus sapienter dixit, magni interest, cum aliquid boni facimus, cujus rei contentione faciamus; officium quippe nostrum non initio, sed sine pensandum est; ut scilicet non tantum, si bonum est, precipue si bonum est id, propter quod facimus, cogitemus. Ut celeriter executioni mandetur vocatio; nam, ut recte discurret S. Joannes Climacus, si vocante nos terreno & mortali Rege, & in suum obsequium nos militare jubente, nihil moraremur, neque occasiones quæreremus, sed omnibus dimissis illi magna alacritate pareremus; attendamus nobis ipsis, caveamusque diligenter, ne forte Regi Regum & Domino Dominantium, & DEO Deorum nos vocante ad caelestem hunc ordinem, propter nostram desidiam, & negligentiam obtemperare recusemus, & postmodum ante tribunal illud horrendum inexcusabiles inveniamur. Pulchre etiam S. Basilius, ad vitam, inquit, te vocamus, o homo, quid fugis vocationem? ad bonorum participationem, quid negligis donum? regnum Caelorum apertum est: qui vocat, non mendax est: via facilis est: non tempore, non sumptu, non negotio opus est. Quid cunctaris? quid tergiversaris? quid jugum times, velut juvenca nondum jugum experta? bonum est, leve est, cervicem non atterit, sed glorificat. Subde indomitam cervicem, fias Christi jumentum, ne dimisso jugo & vitam degens liberam, feris te laniandum exponas. Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus: dulcedinem mellis quomodo eam ignorantibus declarare possim? Gustate, & videte. Aliam vero adhuc rationem accelerandae executionis affert S. Augustinus his verbis: Ecce indulgentiae dator aperit tibi ostium, quid moraris? gaudere deberes, si aperiret

T
ali-

aliquando pulsanti, non pulsâsti, & aperit, & foris re-
manes? ne ergo differas. Et iterum: De misero-
cordiæ operibus quodam loco scriptura dicit: Ne dixisti,
vade, & revertere, cras ego dabo: cum possis contem-
nuò benefacere non enim scis, quid sequenti contige-
rit die: Audisti præceptum non differendi, ut in
alium sis misericors, & differendo, in te es crudelis
exhibe & animæ tuæ eleemosynam. Non dicimus,
ut tu DEO des, sed non repellas manum dantis.
Ut constanter portetur jugum Religionis semel suscip-
tum: nam, ut S. Ephrem ait, si quis post renuncie-
tionem & abdicationem vitæ, in virtutis stadio claudere
inceptit, & sensim à recta via resilire, oculòque
retrosum convertere, hîc & in vita præsentis erit ex-
emplo, & post hanc vitam regno cælorum privatus, in-
gnum seipsum Sanctorum choro reddet. S. Bernar-
dus verò ait: Qui de Monasterio ad sæculum redeunt,
à Societate Angelorum seperantur, & Dæmonibus
sociantur. Qui sanctam congregationem relinquunt,
& ad sæcularem vitam descendunt, à Societate DEI
elongantur, atque dominio Diaboli subjugantur. Hinc
meritò Cæsarius sic Monachos suos hortatus est: Quo-
gravius, quàm ut subito eradiceris de loco, ad quem
Dominus DEUS tuus vocaverat, in quo te primò
illuminaverat, in quem te post mala sæculi quasi
portum de gravi tempestate eduxerat? oblivisci sub-
fraternitatis, societatis, & consolationis, oblivisci
loci illius, in quo primò pristinum habitum, & sa-
culares mores exueras? aves ipsæ diligunt nidos suos
amant feræ loca, in quibus nutritæ sunt, amant cubilia
& pascua, & tu intellectu præditus, ratione munitus,
ita interdum alienus à ratione efficeris, ut præterea

DEI beneficijs voluntates vel intentiones tuas, & sequaris proprias cogitationes, quæ quamlibet ad duros labores, quamlibet ad salutis naufragia, atque animæ detrimenta te rapiant, totum hoc præ nimia cordis indignitate non sentis. Nec dicas, inquit S. Chrystomus, unde nobis constare poterit, quòd stabit ille, perseverabit omnino? multi enim exciderunt. Et ego tibi respondebo: unde verò tibi constat, quòd non perseverabit? multi enim sunt, qui perseveraverunt, & quidem longè plures, quàm qui exciderunt. Itaque istorum gratiâ magis confidendum est, quàm illorum metuendum.

VI. Quintum est, ut sciat, in quo consistat verus Spiritus seu perfectio Religiosi Status, nimirum in cognitione & amore DEI; sicut enim Beatorum in cælis felicitas his duobus consummatur; ita perfectio hominum in hac vita, quæ est beatitudo inchoata, in iisdem quoque rebus consistere dicitur. Id quod ipse quoque Christus indicâsse videtur, dum dixit ad Apostolos: Estote perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est: id est, sicut Pater seipsum cognoscendo generat Filium; & amando eundem spirat Spiritum Sanctum, & sic quodammodo in ratione Trinitatis personalis perfectus evadit; ita & homo quoque, utpote ad imaginem DEI factus, per cognitionem & amorem ejusdem Deitatis perfectus efficitur. Sicut autem duplex est amor affectivus, quo quis gaudet de bono Personæ amatae: & effectivus, quo quis operatur propter beneplacitum & bonum amati; ita perfectio quoque duplicem hunc amorem includit, ut scilicet quis ex animo gaudeat DEUM esse, qui est: & simul etiam in substantia, modo, & sine suorum operum so-

lum DEI beneplacitum inquirat, id quod breviter
nonnemo sequentibus duobus versibus indicavit:

Omne tulit punctum, patitur qui semper, agitque,
Quæ vult, quove modo vult DEUS, & quia
vult.

Quia verò ad hanc perfectionem addiscendam, &
exercendam Christus nobis pro Magistro datus est,
ideo rectè à nonnullis Ascetis dicitur tota Religiosorum
perfectio in perfecta imitatione Christi consistere. Id
quod imprimis S. Ambrosius sequentibus verbis indica-
vit: Christus est finis omnium, quæ pia mente poscimus,
in omnibus tibi sequendus est. Ad quem igitur con-
tendas, nisi ad perfectionem omnem, summamque vir-
tutum? Et ideo tibi dicit: Veni, sequere me, hoc est,
ut ad consummationem virtutum pervenire merearis.
Ergo qui sequitur Christum, eum pro possibilitate
sua debet imitari, ut præcepta ejus secum meditetur,
& divinorum exempla factorum. S. Bernardus autem
id ipsum confirmans ubi verbum, inquit, caro factum
est, & habitavit in nobis, jam nobis in eo tradita est im-
mago vitæ, & perfectionis exemplar, quod oporteat et-
iam corporaliter imitari, ut utroque sequentes vestigio,
non ulterius cum Patriarcha Jacob, altero femore clau-
dicemus. Neque id dicemus, tanquam salvari quis vel
hoc tempore nequeat, si secus egerit, sed ut gradum
cognoscat proprium & locum perfectionis, aut discipu-
latûs officium non usurpet. Nam ideo, teste S. Lau-
rentio Justiniano, se voluit transformare in singulos,
ut caritatis compagine singulos reformaret in se, con-
formaretque sibi: Fecit se, sicut te, ut te faceret, si-
cut se,

VII. Sextum est, ut sciat apta & efficacia media perueniendi ad perfectionem Statui Religioso præfixam, quorum sat multa priori §. sunt assignata, sed quæ omnia ferè ad tria reuocari possunt, ab ipsa Sponsa in Canticis mox ab initio assignata, dum dixit: osculetur me osculo oris sui: quibus verbis *grande desiderium* indicavit. Trahe me: quibus verbis gratiam à DEO petiuit, suamque diffidentiam in proprijs viribus declaravit. Post te curremus in odorem unguentorum tuorum: quibus verbis *cooperationem* propriam insinuauit. Hæc sanè tria media, scilicet desiderium, oratio, cooperatio, meritò funiculus triplex dici possunt, quo homo perfectissimè unitur DEO, & sic religiosam perfectionem consequitur.

VIII. Septimum est, ut, quoniam accedentibus ad seruitutem DEI, præparatio ad tentationem suadetur à Siracide, maturè sibi de firmo scuto prospiciat, quale quidem aptissimum à S. Davide offertur, dum ait: Scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti me. Hoc sanè scuto contra geminum exercitium, quem, teste S. Augustino, contra homines educit Dæmon, nempe voluptatem allicientem, & tribulationem terrentem fortissimè propugnabitur, veriùsque de illo, quàm Myrtilus miles de hoc scuto suo dicere poterit.]

Effugi geminum clypeo discrimen in uno,

Dum premererque salo, dum premererque sola.

Hinc de eodem Davide, velut viro secundùm cor tuum, DEUS dixit: Manus enim mea auxiliabitur ei, & brachium meum confortabit eum.

